

Szczegółowe wymagania edukacyjne dla klasy V Szkoły Podstawowej

OCENA CELUJĄCA

Uczeń:

- **opanował umiejętności wymagane na ocenę bardzo dobrą, ponadto:**
- *samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności; potrafi kreatywnie myśleć; poszerza wiadomości z poszczególnych działów nauki o języku*
- *czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy; samodzielnie poszerza własną lekturę o pozycje spoza kanonu*
- *posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie*
- *aktywnie uczestniczy w lekcjach*
- *tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym (opowiadanie, list, pozdrowienia, życzenia, dedykacja, opis, sprawozdanie, recenzja, charakterystyka postaci, ogłoszenie, zaproszenie, streszczenie, plan wydarzeń); samodzielnie i twórczo; pisze bezbłędnie*
- *odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów*
- *wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe*
- *współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera*
- *wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze (kreatywność) przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi.*

OCENA BARDZO DOBRA

Uczeń:

- **opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej:** *omawia elementy świata przedstawionego; wyodrębnia obrazy poetyckie w poezji; rozróżnia i wyjaśnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworach; rozpoznaje czytany utwór jako baśń, legendę, bajkę, opowiadanie, powieść, mit, nowelę oraz wskazuje jego cechy gatunkowe; rozpoznaje odmiany powieści i opowiadania; rozpoznaje środki stylistyczne; analizuje budowę wiersza; tworzy plan wydarzeń; opowiada o zdarzeniach, ustala ich kolejność i rozumie wzajemne zależności; odróżnia monolog od dialogu; charakteryzuje podmiot liryczny, bohaterów i narratora w czytanych utworach; określa tematykę oraz problematykę utworu; przedstawia własne rozumienie utworu i je uzasadnia, odwołuje się do swoich doświadczeń; wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohatera; wyszukuje w tekście informacje; charakteryzuje komiks jako tekst kultury; dokonuje odczytania tekstów poprzez przekład intersemiotyczny (rysunek, drama); świadomie i z uwagą odbiera filmy, spektakle, programy*

radiowe i telewizyjne; rozpoznaje części mowy; odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych; odmienia części mowy; zna części zdania i określa ich funkcje składniowe w wypowiedzeniach; rozpoznaje typy zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie; przekształca konstrukcje składniowe; posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny; rozróżnia synonimy i antonimy oraz właściwie się nimi posługuje; rozpoznaje i rozumie związki frazeologiczne; rozumie i stosuje pojęcia: głoska, litera, akcent; zna zasady ortograficzne i interpunkcyjne i je stosuje; korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, płynnie czyta; poznaje życie kulturalne swojego regionu, wykorzystuje technologię informacyjną do własnych prezentacji lekcyjnych

- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji
- posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie
- aktywnie uczestniczy w lekcjach, czasem pełni rolę lidera
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, w większości poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym (opowiadanie, list, opis, pozdrowienia, życzenia, zaproszenie, ogłoszenie, dedykacja, charakterystyka postaci, sprawozdanie, recenzja, streszczenie, plan wydarzeń); twórczo, samodzielnie
- aktywnie uczestniczy w lekcjach
- wykonuje prace domowe, często angażuje się w zadania dodatkowe.

OCENA DOBRA

Uczeń:

• **opanował w większości umiejętności zapisane w podstawie programowej:** omawia elementy świata przedstawionego; wyodrębnia obrazy poetyckie w poezji; rozróżnia i wyjaśnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworach; rozpoznaje czytany utwór jako baśń, legendę, bajkę, opowiadanie, powieść, mit, nowelę oraz wskazuje jego cechy gatunkowe; rozpoznaje odmiany powieści i opowiadania; rozpoznaje środki stylistyczne; analizuje budowę wiersza; tworzy plan wydarzeń; opowiada o zdarzeniach, ustala ich kolejność i rozumie wzajemne zależności; odróżnia monolog od dialogu; charakteryzuje podmiot liryczny, bohaterów i narratora w czytanych utworach; określa tematykę oraz problematykę utworu; przedstawia własne rozumienie utworu i je uzasadnia, odwołuje się do swoich doświadczeń; wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohatera; wyszukuje w tekście informacje; charakteryzuje komiks jako tekst kultury; dokonuje odczytania tekstów poprzez przekład intersemiotyczny (rysunek, drama); świadomie i z uwagą odbiera filmy, spektakle, programy radiowe i telewizyjne; rozpoznaje części mowy; odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych; odmienia części mowy; zna części zdania i określa ich funkcje składniowe w wypowiedzeniach; rozpoznaje typy zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie; przekształca konstrukcje składniowe; posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny; rozróżnia synonimy i antonimy oraz właściwie się nimi posługuje; rozpoznaje i rozumie związki frazeologiczne; rozumie i stosuje pojęcia: głoska, litera, akcent; zna zasady ortograficzne i interpunkcyjne i je stosuje; korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, płynnie czyta; poznaje

życie kulturalne swojego regionu, wykorzystuje technologię informacyjną do własnych prezentacji lekcyjnych

- *samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim lub średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela – trudne*
- *czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje*
- *w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych. Wypowiedzi pisemne obowiązujące ucznia to: opowiadanie, opis, list, życzenia, pozdrowienia, zaproszenie, ogłoszenie, dedykacja, charakterystyka postaci, sprawozdanie, recenzja, streszczenie, plan wydarzeń*
- *bierze czynny udział w lekcji*
- *wykonuje prace domowe, czasem także nieobowiązkowe.*

OCENA DOSTATECZNA

Uczeń:

- **opanował częściowo umiejętności zapisane w podstawie programowej:** *omawia elementy świata przedstawionego; wyodrębnia obrazy poetyckie w poezji; rozróżnia i wyjaśnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworach; rozpoznaje czytany utwór jako baśń, legendę, bajkę, opowiadanie, powieść, mit, nowelę oraz wskazuje jego cechy gatunkowe; rozpoznaje odmiany powieści i opowiadania; rozpoznaje środki stylistyczne; analizuje budowę wiersza; tworzy plan wydarzeń; opowiada o zdarzeniach, ustala ich kolejność i rozumie wzajemne zależności; odróżnia monolog od dialogu; charakteryzuje podmiot liryczny, bohaterów i narratora w czytanych utworach; określa tematykę oraz problematykę utworu; przedstawia własne rozumienie utworu i je uzasadnia, odwołuje się do swoich doświadczeń; wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohatera; wyszukuje w tekście informacje; charakteryzuje komiks jako tekst kultury; dokonuje odczytania tekstów poprzez przekład intersemiotyczny (rysunek, drama); świadomie i z uwagą odbiera filmy, spektakle, programy radiowe i telewizyjne; rozpoznaje części mowy; odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych; odmienia części mowy; zna części zdania i określa ich funkcje składniowe w wypowiedzeniach; rozpoznaje typy zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie; przekształca konstrukcje składniowe; posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny; rozróżnia synonimy i antonimy oraz właściwie się nimi posługuje; rozpoznaje i rozumie związki frazeologiczne; rozumie i stosuje pojęcia: głoska, litera, akcent; zna zasady ortograficzne i interpunkcyjne i je stosuje; korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, płynnie czyta; poznaje życie kulturalne swojego regionu, wykorzystuje technologię informacyjną do własnych prezentacji lekcyjnych*
- *samodzielnie wykonuje tylko zadania łatwe; trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela*
- *odnajduje w tekście informacje podane wprost, rozumie dosłowne znaczenie większości wyrazów*
- *w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia błędy językowe, ortograficzne i stylistyczne; wypowiedzi cechuje ubogie słownictwo. Wypowiedzi pisemne obowiązujące ucznia to: opowiadanie,*

opis, list, pozdrowienia, życzenia, zaproszenie, ogłoszenie, dedykacja, charakterystyka postaci, sprawozdanie, recenzja, streszczenie, plan wydarzeń.

- *wypowiada się krótko, ale wypowiedź jest na ogół uporządkowana i poprawna*
- *rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach*
- *wykonuje obowiązkowe prace domowe, ale popełnia w nich błędy.*

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Uczeń:

- ***opanował w niewielkim stopniu umiejętności zapisane w podstawie programowej:*** *omawia elementy świata przedstawionego; wyodrębnia obrazy poetyckie w poezji; rozróżnia i wyjaśnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworach; rozpoznaje czytany utwór jako baśń, legendę, bajkę, opowiadanie, powieść, mit, nowelę oraz wskazuje jego cechy gatunkowe; rozpoznaje odmiany powieści i opowiadania; rozpoznaje środki stylistyczne; analizuje budowę wiersza; tworzy plan wydarzeń; opowiada o zdarzeniach, ustala ich kolejność i rozumie wzajemne zależności; odróżnia monolog od dialogu; charakteryzuje podmiot liryczny, bohaterów i narratora w czytanych utworach; określa tematykę oraz problematykę utworu; przedstawia własne rozumienie utworu i je uzasadnia, odwołuje się do swoich doświadczeń; wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohatera; wyszukuje w tekście informacje; charakteryzuje komiks jako tekst kultury; dokonuje odczytania tekstów poprzez przekład intersemiotyczny (rysunek, drama); świadomie i z uwagą odbiera filmy, spektakle, programy radiowe i telewizyjne; rozpoznaje części mowy; odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych; odmienia części mowy; zna części zdania i określa ich funkcje składniowe w wypowiedzeniach; rozpoznaje typy zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie; przekształca konstrukcje składniowe; posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny; rozróżnia synonimy i antonimy oraz właściwie się nimi posługuje; rozpoznaje i rozumie związki frazeologiczne; rozumie i stosuje pojęcia: głoska, litera, akcent; zna zasady ortograficzne i interpunkcyjne i je stosuje; korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, płynnie czyta; poznaje życie kulturalne swojego regionu, wykorzystuje technologię informacyjną do własnych prezentacji lekcyjnych*
- *większość zadań, nawet bardzo łatwych, wykonuje jedynie przy pomocy nauczyciela*
- *czyta niezbyt płynnie, nie stosuje odpowiedniej intonacji*
- *ma problemy z czytaniem tekstów kultury, ale podejmuje próby ich odbioru*
- *nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów*
- *w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia rażąco błędy utrudniające komunikację, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań. Wypowiedzi pisemne obowiązujące ucznia to: opowiadanie, opis, pozdrowienia, życzenia, zaproszenie, ogłoszenie, dedykacja, list, charakterystyka postaci, streszczenie, sprawozdanie, recenzja, plan wydarzeń.*
- *nie jest aktywny na lekcjach, ale wykazuje chęć do pracy, stara się wykonywać polecenia nauczyciela*

- *pracuje niesystematycznie, wymaga stałej zachęty do pracy*
- *często nie potrafi samodzielnie wykonać pracy domowej, ale podejmuje próby.*

OCENA NIEDOSTATECZNA

Uczeń:

- ***nie opanował podstawowych wiadomości, ma bardzo duże braki w wiedzy i umiejętnościach z zakresu podstawy programowej, według której uczeń: omawia elementy świata przedstawionego; wyodrębnia obrazy poetyckie w poezji; rozróżnia i wyjaśnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworach; rozpoznaje czytany utwór jako baśń, legendę, bajkę, opowiadanie, powieść, mit, nowelę oraz wskazuje jego cechy gatunkowe; rozpoznaje odmiany powieści i opowiadania; rozpoznaje środki stylistyczne; analizuje budowę wiersza; tworzy plan wydarzeń; opowiada o zdarzeniach, ustala ich kolejność i rozumie wzajemne zależności; odróżnia monolog od dialogu; charakteryzuje podmiot liryczny, bohaterów i narratora w czytanych utworach; określa tematykę oraz problematykę utworu; przedstawia własne rozumienie utworu i je uzasadnia, odwołuje się do swoich doświadczeń; wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohatera; wyszukuje w tekście informacje; charakteryzuje komiks jako tekst kultury; dokonuje odczytania tekstów poprzez przekład intersemiotyczny (rysunek, drama); świadomie i z uwagą odbiera filmy, spektakle, programy radiowe i telewizyjne; rozpoznaje części mowy; odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych; odmienia części mowy; zna części zdania i określa ich funkcje składniowe w wypowiedzeniach; rozpoznaje typy zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie; przekształca konstrukcje składniowe; posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny; rozróżnia synonimy i antonimy oraz właściwie się nimi posługuje; rozpoznaje i rozumie związki frazeologiczne; rozumie i stosuje pojęcia: głoska, litera, akcent; zna zasady ortograficzne i interpunkcyjne i je stosuje; korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, płynnie czyta; poznaje życie kulturalne swojego regionu, wykorzystuje technologię informacyjną do własnych prezentacji lekcyjnych***
- *ma kłopoty z techniką czytania; nie opanował redagowania form wypowiedzi pisemnej: opowiadanie, opis, list, pozdrowienia, życzenia, zaproszenie, ogłoszenie, dedykacja, charakterystyka postaci, sprawozdanie, recenzja, streszczenie, plan wydarzeń.*
- *nie odnajduje w tekście informacji podanych wprost, nie rozumie dosłownego znaczenia wielu wyrazów*
- *nie wykonuje zadań ani poleceń nauczyciela*
- *wykazuje się niechęcią do nauki*
- *zaniedbuje wykonywanie prac domowych*
- *nie angażuje się w pracę grupy*

Warunkiem uzyskania pozytywnej oceny śródrocznej i rocznej z języka polskiego jest czytanie i znajomość treści lektur:

Lektury:

Ferenc Molnar „*Chłopcy z Placu Broni*”

Juliusz Słowacki „*W pamiętniku Zofii Bobrówny*”

Adam Mickiewicz „*Pan Tadeusz*” – księga I, III – *fragm.- opisy, zwyczaje i obyczaje szlacheckie, polowanie i koncert Wojskiego*

Adam Mickiewicz „*Powrót taty*”

Mity greckie – wybór

Bolesław Prus „*Katarynka*”

Clive Staples Lewis „*Opowieści z Narnii. Lew, czarownica i stara szafa*”

Alfred Szklarski „*Tomek w krainie kangurów*”

I. Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów

Zasady obowiązujące na lekcjach języka polskiego

1. Uczeń ma prawo do dwóch nieprzygotowań w okresie.
2. W razie dłuższej nieobecności uzupełnia zaległy materiał do tygodnia od powrotu do szkoły.
3. Każdy uczeń ma obowiązek napisać wszystkie zapowiadane przez nauczyciela prace pisemne, powtórzeniowe, testy, sprawdziany, bez zaliczenia których nie ma możliwości uzyskania pozytywnej oceny klasyfikacyjnej.
4. Uczeń ma obowiązek przygotować wszystkie pisemne i ustne prace domowe.
5. Uczeń ma obowiązek przeczytać ze zrozumieniem lekturę na wyznaczony termin.
6. Uczeń ma obowiązek na bieżąco uzupełniać wszystkie braki w zeszycie wynikające z absencji.
7. Uczeń ma obowiązek uważać na lekcjach, brać czynny udział w zajęciach oraz prowadzić pełne notatki w zeszycie.

Ocenianie

1. O ocenie z języka polskiego na koniec semestru decydują głównie stopnie z prac klasowych i sprawdzianów.
2. O terminie pracy klasowej, pisemnej pracy kontrolnej (testu, sprawdzianu) – która obejmuje materiał powyżej 3 tematów – nauczyciel informuje co najmniej tydzień wcześniej, podając zakres materiału.
3. Nauczyciel zobowiązany jest do uzgodnienia terminów sprawdzianów tak, aby nie było ich więcej niż 3 w danym tygodniu i nie więcej niż jeden w ciągu dnia.
4. Ocena prac pisemnych następuje w ciągu 14 dni od ich napisania. Nauczyciel nie przeprowadza pracy pisemnej w przypadku, gdy poprzednia praca pisemna nie została poprawiona i oceniona. Termin zwrotu prac pisemnych może być przedłużony

w sytuacji dłuższej nieobecności nauczyciela lub nie odbycia się lekcji z powodów niezależnych od nauczyciela.

5. Oceny z prac pisemnych wpisywane są do dziennika lekcyjnego kolorem czerwonym. Pozostałe oceny wpisywane są kolorem czarnym, niebieskim lub zielonym.
6. Nauczyciel bez uprzedzenia może przeprowadzić kartkówkę z ostatnich 3 tematów lekcyjnych.
7. Zaległą pracę klasową uczeń pisze w terminie wyznaczonym przez nauczyciela.
8. Nauczyciel nie obniża ocen z prac pisemnych z powodu błędów ortograficznych tylko tym uczniom, którzy mają zaświadczenie o dysleksji lub dysortografii bądź o obniżonych wymaganiach.
9. Prace pisemne nauczyciel udostępnia rodzicom podczas zebrań oraz indywidualnych spotkań.
10. Ocenie podlegają: odpowiedzi oraz wypowiedzi ustne, prace pisemne domowe i klasowe (na jednej lub dwóch godzinach lekcyjnych, obejmujące treść całego działu lub jego dużą część), głośne czytanie, czytanie ze zrozumieniem, testy ze znajomości lektur, dyktanda, kartkówki, recytacja, sprawdziany z zakresu wiadomości literackich i gramatyki, testy sprawdzające dotychczasową wiedzę, zadania i ćwiczenia wykonywane przez uczniów podczas lekcji, prace w zespole.
11. Bieżąca ocena osiągnięć i umiejętności ucznia przekazywana jest uczniowi przez nauczyciela w różnorodnej i atrakcyjnej formie, w sposób motywujący ucznia do dalszego wysiłku intelektualnego.

II. Warunki i tryb otrzymania oceny klasyfikacyjnej wyższej niż przewidywana:

Uczeń lub jego rodzice (prawni opiekunowie) mają możliwość ubiegania się o uzyskanie wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych. Warunkiem uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych może być:

- dłuższa usprawiedliwiona nieobecność na zajęciach edukacyjnych,
- inne ważne sytuacje życiowe, które nauczyciel uzna za istotne.

Tryb uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych:

- 1) Uczeń lub jego rodzice (prawni opiekunowie), nie później niż 3 dni przed rocznym klasyfikacyjnym zebraniem rady pedagogicznej, składają do nauczyciela przedmiotu pisemne podanie o zamiarze uzyskania wyższej od przewidywanej rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych. Podanie powinno zawierać uzasadnienie oraz informację o ocenie, o jaką będzie ubiegał się uczeń.

2) Nauczyciel podejmuje ostateczną decyzję, czy uczeń spełnienia warunki, o których mowa w Statucie Szkoły (§ 74 ust. 2).

3) Jeżeli uczeń spełnienia wspomniane warunki nauczyciel danych zajęć edukacyjnych ustala termin sprawdzianu pisemnego obejmującego wymagania edukacyjne z przedmiotu na konkretną ocenę.

Sprawdzenie wiadomości i umiejętności ucznia musi nastąpić przed zebraniem klasyfikacyjnym rady pedagogicznej.

4) Nauczyciel po sprawdzeniu wiadomości i umiejętności ucznia utrzymuje bądź ustala wyższą niż przewidywana roczną ocenę klasyfikacyjną z zajęć edukacyjnych.

Język polski – sprawdzanie wiedzy i umiejętności ucznia (w przypadku nauczania zdalnego)

Praca ucznia będzie oceniana na podstawie aktywności podejmowanych przez ucznia, wykonanych zadań lub z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej zapewniających wymianę informacji między nauczycielem – uczniem.

Podstawowym kanałem komunikacji pomiędzy nauczycielami, rodzicami i uczniami jest dziennik elektroniczny. Rodzice i nauczyciele sprawdzają wiadomości i komunikaty na bieżąco.

Przez e-dziennik i/lub platformę Teams nauczyciel wysyła uczniom:

- materiały i w zależności od potrzeb uwzględnia m.in. następujące treści: temat zajęć, czas na realizację, notatkę do zeszytu dla uczniów, zadania do samodzielnego wykonania z podręcznika lub e-podręcznika (w tym również na ocenę), teksty literackie do przeczytania oraz interpretowania, karty pracy, powtórzenia, materiały do samodzielnego zapoznania się z daną tematyką oraz ćwiczeniowe, wskazówki do samodzielnej pracy. W przypadku prowadzenia zajęć w formie wideokonferencji wymienione treści przekazywane są bezpośrednio uczniowi podczas zajęć.

Nauczyciel monitoruje i ocenia zaangażowanie ucznia w pracy na odległość poprzez:

- sprawdzanie cykliczności logowań ucznia (e-podręczniki) bądź rodzica (e-dziennik),
- sprawdzanie obecności ucznia podczas zajęć prowadzonych w formie wideokonferencji,
- sprawdzanie odsyłanych zadań w odpowiednim terminie na podany adres mailowy (w przypadku, gdy zadanie będzie oceniane przez nauczyciela),
- sprawdzanie odsyłanych sprawdzianów w odpowiednim terminie (przeprowadzanych z wykorzystaniem platformy Teams lub w inny sposób wskazany przez nauczyciela).

Rodzice i uczniowie mogą kontaktować się z nauczycielem przez e-dziennik (Vulcan) od poniedziałku do piątku.